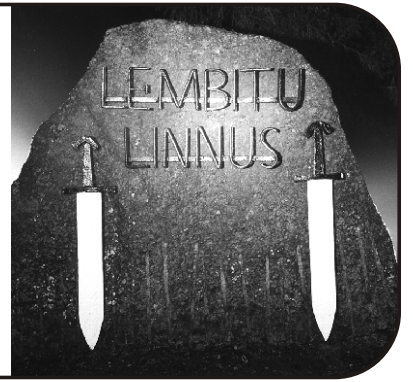

Suure-Jaani linna,
Suure-Jaani valla
ja
Olustvere valla
ajaleht

Nr. 9 (54)
September 2004

LEOLE

SEPTEMBER Anno Domini 2004

September on käes. Paljude jaoks on see uue kooliaasta alguse kuu.

On ussimaarjapäeva, madisepäeva ja mihklipäeva kuu. On sügise alguse kuu.

Suvi on reisimise aeg. Seda võib järeldada ka käesoleva „Leole“ järgnevaid lehekülgi lugedes. Kes käis kaugemal, kes lähemal. Paljude suurejaanilaste reis viis Gotlandile, sinne gümnaasiumi majandusinimesed käisid kaunil põhjarannikul Lahemaa Rahvuspargis, eakam linnarahvas võttis sel aastal ette reisi Lõuna-Eestisse, paljud laulu- ja tantsulapsed osalesid laulu- ja tantsupeol ning uudistasid Tallinna,... Seda loetelu võiks väga pikalt jätkata. Otsime ju kõik oma igapäevaelu pisikestki vaheldust ja lõõgastust. Millal oleks seda veel parem teha kui suviste puhkuste ajal.

Paratamatult lähevad mõtted tagasi Leetu, kuhu juba traditsiooniks saanud kolme omavalitsuse volikogude ja -valitsuste liikmete ning ametnike ühisreis viis 63 Olustvere ja Suure-Jaani inimest. Tagasi oma tegemisi jätkama jõudis neist kahjuks ainult 62.

Kuidagi ei saa lahti mõttest: „Miks pidi see nii minema?“ Oleme harjunud, et kõike saab parandada. Loodame, et ükskõik kui lootusetu olukord on, kiirabi tuleb ja kohe saab kõik korda. Filmides nähtu on tekitanud tunde, et mis ka juhtuks, alati lõpeb kõik hästi. Elus paraku nii ei ole. Ühel hetkel koged, et elu on tegelikult väga habras ja võib katkeda pea välise põhjuste. Kõik. Parandada ja ümber teha ei saa enam midagi. Siitapoole igaviku piire jääjad peavad saatuse otsusega leppima - edasi kaebamisele see otsus ei kuulu. On öeldud „Ärge kurvastage, et lahkusin - rõõmustage, et olin.“ Jääbki vaid üle nii talitada ja meenutada ilusat, mida ei olegi vähe olnud.

Septembris on sünniaastapäev Villem Kapil ja Mart Saarel. 4. septembril ootame kõiki Hüpasaarde Mart Saare maile. Meenutame koos neid, kes meil on olnud ja kelle helitööd ikka veel meie keskel elavad.

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Seitsmendat aastat läbi viidud „Kauni kodu“ konkursi pidulik lõpetamine toimus seekord Põlvamaal Viluste Põhikooli aulas. Ühena nelja Viljandimaa tublima kodukaunistaja hulgas oli president Arnold Rüütlilt aukirja, raamatut eelmise aasta kaunimate kodude piltidega ja sümbolset vasest võtit kätte saamas Suure-Jaani valla Taevere küla Pärna talu peremees Ain Arula koos tütre Arnikaga.

FOTO: Jaanus Siim

7. juulil jõudis Suure-Jaani Gümnaasiumi juurdeehitus niikaugele, et omanikul tuli ehitajatelt välja lunastada ehituse kohale kerkinud pärg - hoone kõrgus oli seega käes.
FOTO: Jaanus Siim

siis ma teeksin väikestesse linnadesse suuremaid asutusi. Ma annaksin maakondadele ja koolidele raha juurde, et maakonnad saaksid oma teed korda ja koolid saaksid kõik vajaliku. Ma teeksin nii, et igal koolil oleks oma turvamehed ja nad kaitseksid kooli. Ma laseksin rahval hääletada, kas nad Euroopa Liitu minnes tahavad eurosid. Ma teeksin sellise seaduse, et kui keegi teeb kellelegi haiget, siis saab ta trahvi vastavalt sellele, kui palju ta haiget tegi.

Karmen

siis oleksid poed suuremad ja hinnad madalamad. Lasteaiad ja koolid oleksid rikkamad. Bussipiletid ja reisipiletid välismaale oleksid odavamad. Eesti presidentina hoo-

litseksin ma selle eest, et m e i e metsad ei häviks.

Birgit

siis ma tõstaksin pensione, sest pensionärid ju kurdavad kogu aeg, et raha on vähe. Ma tõstaksin ka stipendiume, sest noored jäätavad rahanappuse tõttu koolid pooleli. Ma aitaksin kaasa lõbustuspargi ja tsirkuse ehitamisel, sest seni pole Eestis veel oma tsirkust, mis seisaks koha peal. Ma tahaks, et meie väikese vabariigi inimeste arv mitte ei kahaneks, vaid hoopis suureneks.

Riin

siis ma annetaksin vanadele inimestele. Ma palkaksin töömehed, kes ehitaks ühe suure maja ja paneksin sinna elama kõik need inimesed, kellel pole elamiskohta. Lasteaedadele annaksin rohkem mänguasju.

Kelly

siis ma tõstaksin tööliste palka ja lastetoetust. Ma laseksin teha taluteedele asfaltteed. Laseksin ehitada rohkem koole, kus oleksid head õpetajad.

Kuno

siis ma annetaksin raha kodututele lastele ja kodututele loomadele. Ma laseksin kõik kodutud lapsed varjupaika viia ja muretseksin neile vanemad.

Liisu

siis ma teeksin linnadesse korte-

Kui ma oleksin ...

Eesti president

reid ja aitaksin vaestel sinna elama minna, et nad saaksid korraliku elu peale. Ma ostaksin nendele talunikelt aedvilju ja kui nad tahavad, siis paneks ka nemad talunikeks, et nad tööd saaksid. Teeksin linnades poode juurde, et inimestel oleks võimalik kodu juures poes käia. Ma keelaksin poes alkoholimüügi. Inimesed peavad korrastama kõik tänavad, et ühtegi paberit maas ei oleks.

Gunnar

siis oleks lastel parem haridus, töolistel oleksid suuremad palgad ja pension oleks kõrgem. Eesti Vabariigis oleks rohkem tööd ja inimesed ei oleks töötud. Teeksin Eesti Vabariigi toredaks.

Rando

siis ma hoiaksin elektrihinna madala. Pensionärid ja lapsed saaksid soodustust bussipileti ostmisel. Laseksin Võhmasse ehitada korraliku bussijaama.

Ave

siis annaksin väikelinnadele rohkem toetusraha. Vaja oleks ehitada rohkem vanadekodusid, sest noortel ei ole aega hoolitseda vanade inimeste eest, kes endaga hakkama ei saa. Eestisse oleks vaja ka loomade varjupaiku, kuna koerad ja kassid jooksevad tänavatel ja otsivad toitu. Eestis on palju töötuid, tuleks luua rohkem töökohti. Eesti presidentina soovin kõige enam, et inimesed ei oleks isekad ja mõtleksid ka teiste peale, mitte ainult seda, et neil endal hästi läheks.

Angela

siis esimesena tõstaksin lastetoetust, sest mõned pered on paljulapselised ja vaesed. Veel teeksin ma nii, et noored mehed saaksid ise otsustada, kas lähevad sõjaväkke või mitte. Eesti riik ei läheks Euroopa Liitu, sest siis lähevad kõik hinnad kallimaks. Hoolitseksin selle eest, et kõik lapsed saaksid koolihariduse. Kuna tänavatel on palju vägivalda, siis teeksin nii, et tänavatel valvaksid politseid, kes selle ära hoiaksid. Kindlasti arvestaksin ma rahva arvamusel. Kevadeti külastaksin ma Eesti koole ja peaksin pidulikke kõnesid lastele.

Sirkka

IV a (eelmisel õppeaastal) klassi õpilaste mõtted korjas fantaasiajutustest kokku

Ülle Piir

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Linnavalitsus
09.08.2004, 16.08.2004,
30.08.2004

Määrati ühekordseid toetusi ühele isikule 300.- krooni, toimetulekutoetust kuuele perele kokku 6617.- krooni; määrati hooldaja seitsmele raske puudega isikule, hooldajate avalduste alusel tühistati kaks raske puudega isikule hooldaja määramise korraldust;

eraldati reservfondist Karja 5 elektriarvete hüvitamiseks 280.- krooni; Viljandimaa Noortekeskusele rahvusvahelise Noortepäeva ürituse korraldamiseks 500.- krooni; Looduskaitse Seltsi Suure-Jaani jaoskonnale 1 000.- krooni; prillide maksumuse hüvitamiseks 1 000.- krooni; Marju Juuraku premeerimiseks juubeli puhul 676.- krooni; ühekordsete toetuste maksmiseks 5 000.- krooni; otsustati väljastada projektemistingimused Pärnu tn 1 elu- ja ärihoone rekonstrueerimiseks perearsti ruumide tarvis ja Aia tn 6 elamu rekonstrueerimiseks;

väljastati kasutusluba Suure-Jaani keskväljaku bussipeatuse kõnniteele;

tehti osatühingule "Suure-Jaani Hooldus" ülesandeks eemaldada Tälinna tn 8 kinnistule omavalitsuselt paigutatud parkimist lubav liiklusmärk 555 "Parkla", lisatahvel 869 "Parkimisviis" ja lisa-

tahvel 874 "Invaliidid"; määrati Tamme tn 3 maa maksustamishind summas 32 395.- krooni.

Suure-Jaani Vallavolikogu
18.08.2004

Ei nõustunud Kõpu Vallavolikogu ettepanekuga muuta haldusterritoriaalset korraldust, kuna ei peetud otstarbekaks nii suure omavalitsusüksuse moodustamist, Suure-Jaani vallal puudub ühine piir Kõpu vallaga ning puuduvad ühised tõmbepunktid; kehtestati Tamme Veski mini-hüdroelektrijaama detailplaneering Vihi külas; põllumajandusministeeriumile esitati taotlus ühistatud vara kompenseerimiseks riigi poolt summas 137 420 krooni;

otsustati vahetada Suure-Jaani vallale kuuluv korter nr 3 Välja t 6 elamus korteriga nr 1 samas elamus; peremehetuks tunnistati mõtteline osa rajatisest Kõpu järv, mille suurus on ligikaudu 2,5 ha ja mille piir kulgeb mööda Uuetoa, Nuutri-Lendre, Järveallika, Mäeallika ja Nuuri-Aadu kinnistu piiri, Uuetoa piirini kulgeb järve piir mööda kruusakattega tee lõunaserva ning Lõhavere sepikoda Lõhavere külas.

Suure-Jaani Vallavalitsus
12.08.2004

Hassar Kipile ja Endla Mihklimäele tagastati kaasomandisse Ojakalda katastriüksus Vihi külas ning Olavi Udamile Jaanika katastriüksus Põhjaka külas;

Olavi Udamile erastati ostueesõigusega Liivalohu katastriüksus Põhjaka külas; Tammetõru kinnistu jagamisel tekkivate katastriüksuste nimedeks määrati Tammetõru ja Tamme-Kanali.
18.08.2004

Määrati projektemistingimused Sürgavere külas Õunaaia F4 15/0,4 kV mast-alajaama M100kVA ja 15 kV õhuelektriliini projekti koostamiseks ning Lahmuse külas Lahmuse Eriinternaatkooli 0,4 kV elektrimaakaabelliini projekti koostamiseks;

ehitusluba väljastati fiiberoptilise sidekaabli paigaldamiseks Reegoldi külas seoses Paala ATJ likvideerimisega ning Suure-Jaani 110/15 kV alajaama kilbihoone ehitamiseks Suure-Jaani alajaama katastriüksusel Tällevere külas;

kasutusluba anti Koidama külas Lõhavere tee 7A asuvalle Suure-Jaani vallale kuuluvale laste mänguvarjualusele; Suure-Jaani valla õpilasiini avaliku liiniveo sõidukilomeetri tariifiks kehtestati 6 krooni/km, millele lisandub käibemaks 18%.
23.08.2004

Aivar Kundlale erastati vaba metsamaa nr 243, Mardi katastriüksus Kibaru külas, Margus Maidlale erastati vaba metsamaa nr 233, Mäidu katastriüksus Jälevere külas ja Endel Sovale erastati vaba metsamaa nr 70, Taganõmme katastriüksus Täevere külas; Tõnu Aavasalule erastati ostueesõigusega Vanaõue katastriüksus Vihi külas ning Antsuõue katastriüksus Vihi külas;

Suure-Jaani vallaelarvesse riigieelarvest laekunud vahenditest määrati toimetulekutoetust üksi elavatele isikutele ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri, 30 277 krooni;

puudega inimesele seati hooldus ja määrati hooldaja; ehitusluba väljastati Lahmuse kooli peahoone rekonstrueerimiseks.

Olustvere Vallavolikogu

Võeti vastu Olustvere aleviku Jaamahoonete teenindusmaa detailplaneering asukohaga Olustvere alevikus;

Detailplaneeringu avalik väljapanek Olustvere Vallamajas Rataskaevu tn 2 ajavahemikul 13.-27. september 2004. a.;

Algatada Ülde külas asuva Kesa maaüksuse detailplaneering. Planeeringu eesmärgiks on olemaoleva valla üldplaneeringu muutmine, Kesa maaüksuse pinnaga 9,13 ha,

maatulundusmaa sihtotstarbega maa muutmine mäetööstuse, karjääri ja kaevanduse maaks; Arutati Abeli ja Sepa avaldusi.

Olustvere Vallavalitsus

Olustvere vallaelarvesse laekunud vahenditest määrati toimetulekutoetust 33 371 krooni üksi elavatele isikutele ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri;

Väljastati ehitusluba Olustvere fiiberoptilise sidekaabli paigaldamiseks;

Määrati Aimala F2 15/0,4 kv mastalajaama M50kVA ja 15 kV õhuelektriliini projekti koostamiseks projektemistingimused Aimala külas; Määrati Tehna mastalajaama ja 15 kv õhuelektriliini projekti koostamiseks projektemistingimused Jaska külas;

Määrati Aino Sitska Kärevere külas asuva Kuusiku majavalduuse juurde uue pereelamu ehitusprojekti tarvis vajalikud projektemistingimused;

Väljastati kaevetööde luba AS-le Teleekspert sidekanali rajamiseks 1 m sügavusele Päikese ja Keskuse tänaval;

Anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks Linda Sarkile Silla mü Ülde külas sihtotstarbega elamumaa; Määrati hooldaja raske puudega isikule.

Seekord Karksi vallas

Augusti lõpus saavad traditsiooniliselt kokku omavalitsustöötajad, et üksteisega mõõtu võtta. Spordipäeva korraldamine käib tähestiku järjekorras „külakorda“ - sel aastal oli korraldajaks Karksi vald ja võistluspaigaks Kopra talu.

Osales 18 võistkonda: lisaks omavalitsustele maavalitsus, Suure-Jaani vald andis aga seekord loobumisevõidu.

Võistlusaladeks olid orienteerumine (esemete leidmine maastikul), jalgpalli täpsuslöögid, juhtide võistlus, valla/linnasekretäride võistlus, teatevõistlus, kanuusõit ja mälumäng. Üle poole võistlustest olid seekord üsna „vesised“ - paikneb ju Kopra talu veekogu kaldal.

Kui kokkuvõtteid tegema ha-

kati, selgus, et Suure-Jaani linnal oli väga hästi läinud: üldkokkuvõttes Kolga-Jaani valla järel teine koht. Paremad tulemused: juhtide võistlus - esimene koht, kanuusõit - teine koht, sekretäride võistlus - neljas koht, mälumäng - kuues koht.

Olustvere vallal nii hästi ei läinud: tulemuseks jäi 18. koht. Aga üks kehti siin rohkemgi kui Olümpial põhimõtte: „Tähtis ei ole võit, vaid osavõtt“.

Järgmiseks spordipäeva korraldajaks on Kolga-Jaani vald.

Leili Kuusk

Omavalitsusjuhtide võistluse võitsid Ülo Kõst ja Tõnu Siimsoo >

Laste rannavolle

25. augustil pandi punkt selle aasta laste rannavolle etappidele. Et võrkpalli kandepinda piirkonnas laiendada, korraldasin etapid sel aastal Suure-Jaanis, Olustveres ja Üldel. Varasemal kahel aastal on need toimunud ainult Suure-Jaanis.

I etapil, mis toimus Suure-

Jaanis, osales ainult kaks paari ning võitjateks tulid Egle ja Virge Pesti. Teise kohaga pidid leppima Pille-Riin Vendelin ja Allar Uuetoa. Arvatavasti oli osalejate vahetus tingitud laulu- ja tantsupeo ettevalmistusest.

II etapil Olustveres oli osalejaid juba kuus paari. Turniiri võitsid Allar Uuetoa

ja Karli Ots. Teise koha saavutasid Egle ja Virge Pesti ning kolmandad olid Annika Kaupmees ja Danel Udu.

III etapp toimus Üldel ning see osutus kõige osavõturohkemaks. Kohal oli kaheksa paari. Võitjamedalid said kaela Edgar Sulg ja Marko Pärigma. Teine koht kuulus Suure-Jaani poistele - Allar

Uuetoale ja Karli Otsale. Kolmanda koha medalid riputati kaela Olustvere paarile - Egle ja Virge Pestile.

Aitah kõikidele omavalitsustele ja Mati Adamsonile, kes hoolitses, et igal etapil oli rikkalik auhinnaalud.

Erla Soots
Suure-Jaani linna
spordimetoodik

Kaubandustegevuse seadus nõuab registreeringut ka hulgikaubandusega tegelevatelt ettevõtjatelt

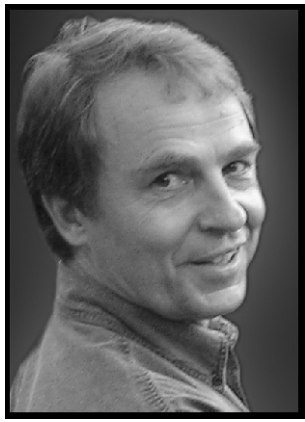
15. aprillil jõustunud kaubandustegevuse seaduse kohaselt peavad kõik kaubandustegevusega tegelevad ettevõtjad taotlema registreeringut majandustegevuse registris. Olulise uuendusena laieneb registreerimiskohustuse nõue ka hulgikaubandusega tegelevatele ettevõtjatele. Siia alla kuuluvad enamik tootjaid, kes hulgimüügi korras müüvad oma tooteid.

Enne kaubandustegevuse seaduse jõustumist hulgikaubandusega tegeleval ettevõtjal on lubatud ilma registreeringuta hulgimüügi korras kaupa müüa kuni käesoleva aasta 15. septembrini.

Kõik ettevõtjad, kes tegelevad hulgikaubanduse, jaekaubanduse, toitlustamise, teeninduse või kaubanduse korraldamisega, peavad esitama nõuetekohase registreerimistaotluse majandustegevuse registrile valla- või linnavalitsuste kaudu. Taotluse vormid ja juhendid on kättesaadavad M T R - i v e e b i l e h e l www.mkm.ee/mtr.

Leontine Kobin

In memoriam

PEEDU VOORMANSIK 08.03.1953 - 22.08.2004

Veel üks kiljatus kaikus
veel üks löök lõikas vett.
Siis see haihtus -
jäi vaikuseks.

A. Alliksaar

Kui Juku ei õpi, siis Juhan lõhub!

Antiikaja mõtleja Herakleitos (554-483 e.m.a) teadis, et inimene samasse jõkke kaks korda astuda ei saa. Vesi on jões alati uus ja ka inimene ise on teine, sest muutuv asjas toime tulemiseks peab ta pidevalt juurde õppima. Need õppimisega saadud teadmised on omakorda tarvilikud langetamaks mõistlikke otsuseid, käigu need siis inimese enda elu, tema perekonna või lausa kogu riigi kohta. Eriti on mõistlike otsuseid tarvis keskkonnavaldkonnas. Loodus on juba selline, et tema rikkumine võib toimuda imekiiresti, kuid taastumine võtta aega mitu inimpõlve. Mis veelgi hullem - alati ei õnnestugi enam ajaratat tagasi pöörata ning olgu siis looduse rüüsta-

Metsa- majandamiskava - muudatused seadusandluses

Metsamajandamiskava kohustuslikkusest

Vastavalt Metsaseaduse muudatusele muutub metsamajandamiskava kohustuslikuks. Seaduse järgi koostatakse metsamajandamiskava maale, mis on metsamaana maakatastrisse kantud. Erandina koostatakse metsamajandamiskava maale, mis on maakatastrisse kantud mõne muu maakategooriana, näiteks: muu maa, looduslik rohumaal vms, juhul kui maa

Kauaaegse Suure-Jaani linna abilinnapea, Linnavalitsuse liikme, Suure-Jaani Vallavalikogu liikme, OÜ Suure-Jaani Hooldus nõukogu esimehe Peedu Voormansiku elutee sai ootamatult otsa 22. augusti varahommikul, eemal kodumaast.

Peedu Voormansik sündis 8. märtsil 1953. aastal Ida-Virumaal, Tudulinna vallas. Ehitusinseneri kvalifikatsiooni omandas Tallinna Polütehnilises Instituudis, kus lõpetas 1976. aastal ehitusteaduskonna autoteederiala. Järgnes töö meistri, hiljem töödejuhataja ja vaneminsenerina Viljandi Teede Remondi ja Ehituse Valitsuses. 1983. aastal viis töomehete Peedu Voormansiku Siberisse, kus ta oli Eesti Surguti Teedehituse Trustis objekti meister. 1985. aastast töötas ta Lahmuse sovhoosis vanemehitustööde juhata-

jana.

Tööd kohalikus omavalitsuses alustas Peedu Voormansik 1. märtsil 1993. Ühena esimestest algatati Suure-Jaani linnas planeeringute koostamine. Perspektiiviga koostatud planeeringud suunavad linna arengut veel mitme aasta või isegi aastakümne pärast. Suurimaks objektiks, mille ehitamise korraldamisega ta väsimatult tegeles, on administratiivhoone, milles tegutsevad ka lasteaed ja raamatukogu. Üheks viimaseks valminud objektiks jäi aga Tallinna tänavana osa väljaehitamine.

Ehitajana nägi Peedu Voormansik oma vaimusilmas linna hoopis teistsuguse, kui see tänasel päeval on. Vaatamata elu seatud piirangutele hakkavad mõned tema unistused täituma: üle neljakümne aasta võimlata olnud Suure-Jaani Gümnaasium saab selle järgmise aasta alguses. Kahjuks ei näe se-

mine tingitud rumalusest või kasuahnusest, rikutuks loodus jääbki.

Märkimisväärsele hulgalolev täiskasvanutele on veel tänaegi kiire majanduslik edu olulisem kui säästev areng. Sestap kutsun avalikkust üles arutama selle üle, kas keskkonnaharidus peaks olema emakeele, täppisteaduste, kunsti- ja muusikahariduse kõrval võrdse iseseisva aina üldhariduskooli õppekavades.

Vajadus selle järgi tõuseb võrdeliselt ühiskonna linnastumise, meie elukeskkonna aina tehnikumaks muutumisega. Sellest on vähe, kui huvi looduse toimimise ja keskkonnatasakaalu vastu on üksikute entusiastide tegevusala. Ülejäänud eelistavad peaaegu alati liiva alla peita ja teeselda, et kui need probleemid midagi täp-

semat ei tea, siis seda probleemi ei olegi. Tegelikult ei ole inimkonnal enam valikut - ainuvõimalik on säästev areng, mis eeldab vastutustundlikku käitumist. On hädavajalik, et iga inimene tunnetaks ennast looduse osana ja teadvustaks oma tegevuse mõju keskkonnale, seda ka siis, kui tagajärjed otsekohe ja palja silmaga näha pole. Õhtumaale omane individualism peaks teed andma ühisele arusaamisele inimese täielikust sõltuvusest loodusvaradest ja looduse iseenemise võime piiridest.

Keskkonnahariduse jagamine üldhariduse seas on oluline sellepärast, et siis saaks sellest osa kõik lapsed, mitte ainult need, kes omast huvist külastavad ringe ja loodusmaju. Eriti terav vajadus üldise keskkonnaharidu-

on puittaimestiku kasvukoht pindalaga 0,5 ha või enam ning vastab vähemalt ühele alljärgnevatest kirjeldustest:

* seal kasvavad puud kõrgusega vähemalt 1,3 m ja puuvõrade liitusega vähemalt 30 protsenti

* seda majandatakse puidu ja teiste metsasaaduste saamiseks või seal säilitatakse puittaimestikku. Metsaseaduses nimetatud viisidel kasutamiseks, näiteks looduse kaitseks, keskkonnakaitseks, sanitaarkaitseks, rekreatsiooniks, teadus- ja õppetöök, jahinduseks või riigikaitseks.

Metsaseadust, sellest tule-

da hetke Peedu Voormansik, kellele töö andis olulise panuse mitme põlvkonna siinsete õpilaste unistuse reaalsuseks saamiseks.

Peedu Voormansiku teiseks suuremaks unistuseks oli „üks Suure-Jaani“. Kas selle oma unistuse täitumist ei oodanud ta käed rüpes. Töötades Suure-Jaani linnas ja olles samal ajal Suure-Jaani Vallavalikogu liige, tunnetas ta eriti teravalt probleeme, mida ühe asumi kaheks jagamine piirkonna arengule tähendab.

Ühise tegevuse eeskujuks on Peedu Voormansiku loodud ja juhitud ehitus- ja planeerimisosakond, mis teenindab lisaks Suure-Jaani linnale ka Suure-Jaani ja Olustvere valdu.

Kümnekond aastat tagasi ehitas ta oma perele kodu järvekaldale Suure-Jaani valla maale, kust avaneb kaunis vaade järvele ja linnale. Vaatamata suurele töökoormuse-

se järele on suurtes linnades, kus perekondlik läbikäimine loodusega võib juba teistkolmandat põlve piirduda vaid lillekastiga rõdul ja korrektselt püüatud muruga sivila ümber ning kus kodust looduse alaseid teadmisi oodata pole enam mõtet. On tähtis, et iga laps tunnetaks ennast osana sellest jõust, kes suudab keskkonda hoida ja paremaks muuta. Selle kõrval, et lapsed õpivad tundma erinevate liikide iseärasusi, on kindlasti oluline õpilastele selgitada ka põhjust, miks ei tohi näiteks patareisid metsa alla visata, miks peaks veekraani hammaste harjamise ajaks kinni keerama, miks peaks toast lahkudes tule kustutama...

Keskkonnaga seotud küsimused on üks valdkondi, kus avalikkus saab otsustamisel

le jagus Peedut alati oma pere ja laste jaoks, kellele ta oli suureks eeskujuks ja toeks. Tuntud olid nende pere igasuvised rattaretked. Mitu aastat juhtis Peedu Voormansik laste vanemate esindajana Suure-Jaani Gümnaasiumi hoolekogu tööd.

Kolleegidele jääb Peedu meelde kui väga töökas, abivalmis, aus, kohusetundlik, järjekindel, põhjalik, tasakaalukas ja sõbralik inimene, kes oli tagasihoidlik ja jäi mõnigi kord pisut varju. Tema poole võis abi saamiseks alati pöörduda, ikka ta mäletas vajalikku, aitas nõu või jõuga, selgitas vajaduse korral rahulikult ja mitu korda. Mõtles kaasa.

Peedu Voormansikut jäädavad leinama abikaasa, tütar, kolm poega, lähedased, kolleegid ja väga paljud Suure-Jaani kandi inimesed.

Kolleegide ja sõprade nimel
Leili Kuusk

osaleda. Saab kaasa rääkida planeeringute juures, nõuda arendajatelt ja ametnikelt selgitusi rajatavate objektide võimalikust mõjust keskkonnale. Keskkonnakaitse valdkonnas sätestab Euroopa moodne keskkonnamõistuse süsteem ka kodaniku murepiisava põhjenduse, et asjaajamise protseduuride korrektsus üle vaadata. Et kaasarääkijat tõsiselt võetaks, peab ta suutma oma seisukohti asjatundlikult põhjendada, mis eeldab teadmisi eluslooduse mitmekesisusest ja keskkonna haprast tasakaalust. Meil on tarvis tarku otsustajaid, kellel on vajalikud teadmised ümbritseva keskkonna kohta tegemaks otsuseid, mis mõjutavad vahel mitut inimpõlve.

Villu Reiljan
Keskkonnaminister

nevalt ka metsamajandamiskava koostamise kohustust, ei rakendata:

* parkides, haljasaladel, marja- ja viljapuuaedades, puukoolides, dendraariumides, kuni 20 m laiustes raudtee-, maantee- ja põlulukaitsehekkides ja -ribades, puude ja põõsaste istandustes ning veejuhtmete kaitseribades

* maatükil, kus projekteerimistingimused või detailplaneering näevad ette metsa majandamisest erinevat maakasutust

* eraomalikul maal, kus metsamaana maakatastrisse kandmata maal, kus puittaimestiku keskmine

vanus ei ületa 20 aastat.

Metsaseaduse järgi ei laiene metsamajandamiskava koostamise kohustus kinnistule, kus metsa pindala on kuni 2 (kaks) hektarit.

Metsakorraldaja

Metsakorraldustöid võib teha metsakorraldustööde tegevusluba omav isik. Siinkohal on oluline teada, et tunnustatud (tunnistusega) metsakorraldaja ning seaduses nimetatud metsakorraldustööde tegevusluba omav isik on erinevad isikud. Käesolevast aastast alates kvalifitseeritakse Eestis ka metsakorraldajaid ehk taksaatoreid

ning tunnustatud metsakorraldaja on isik, kes on sooritanud metsakorraldaja eksami ja katsetöö ning kellele on Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse poolt välja antud tunnustus, mis tõendab metsakorraldaja eksami ning katsetöö sooritamist

Metsakorraldustööde tegevusluba omav isik on juriidiline isik, üldjuhul era- või riigiettevõtte, kellele on väljastatud Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse poolt metsakorraldustööde tegevusluba, mis annab õiguse teha metsakorraldustöid.

Järg leheküljel 4

Sürgavere Põhikool
T Ä N A B
järgmisi oma kooli praeguseid
ja juba lõpetanud õpilasi,
kes tegutsesid julgelt ja otsustavalt
1. septembri õhtul tööõpetuse klassi
tunginud varga kinnipidamisel

LAURA AIDAK
RAGNAR LEITEN
ALAR KOLOMETS
RAIDO AIDAK
ALLAN KÜTTMANN
VILJAR KÜTT

Suure-Jaani ümbruses kasvavad võõrliigid

Suure-Jaani on kuulus oma ajaloo ja tuntud inimeste poolt. Aga milline on see keskkond, kust need inimesed on pärit? Mõtlesime koos õpetaja Ly Valdmaaga, et miks mitte uurida Suure-Jaani ümbruses kasvavaid erilisemaid taimi.

Lõpuks kujunes nii välja, et vaatlesin lähemalt viit liiki: harilikku katkujuurt, Kanada kuldvitsa, galeegat ehk idakitsehernest, lupiini ja karuputke. Neid kõiki kasvab looduslikult Suure-Jaanis ja selle ümbruses.

Kõige rohkem avastasin Kanada kuldvitsa, mis on kõrge kollakasroheline suurte õisikutega taim. Vanasti kasvas ta tihti taluaedades ning on nüüd ise ennast levitanud. See kultuur õitseb sügisel ning on oma kasvu ja erksa värvi tõttu hästi nähtav. Kuldvitsa oli päris mitmetes paikades, kiiresti on ta kohanevad ja ulatusliku kasvumaa leidnud Suure-Jaani surnuaia taha järve äärde tekitatud tehismäel. Rohkem võis lille märgata veel Suure-Jaani linnas, Pärnu maantee ääres ning linnast Olustverre viiva tee ääres. Kuldvitsa võis kohata aga veel paljudes kohtades, kus ta oma iluga rõõmustas möödijat sügise viimaste õitega.

Palju on räägitud karuputkest. See taim on sarikaliste sugukonnast, tema võõrliigid sosnovski ja hiidkaruputk on inimestele ohtlikud. Neid on küll ilus vaadata, kuid nad tõrjuvad välja teisi liike. Õnneks ei ole karuputke võõrliigid meie kandis väga juurdunud, kuid siiski leidub teda Lahmuse kooli juures ja Taevere kandis.

Lupiini teavad kõik kui dekoratiivset lille. Kuid üllatavalt visalt on see mitteväriline ja kujult veidi kõhna maisitõlvikut meenutava õiega taim paljunenud ilma inimese abita. Võib-olla on mõned märganud seda Olustvere-

Suure-Jaani tee 3. kilomeetrit ja ka raudteeülekäigukoha juures suvel kaunilt õitsemas. Kirevad lupiinilaigud on veel Lahmusel Mudiste-Vändra tee perval. Üllatuseks oli aga lupiini eriti ulatuslik kasvukoht nn Vene surnuaia juures. Kohalik elanik Anu Ojamäe seletas, et lupiin on haaranud enda alla need põlud, mida linlased veel kümme aastat tagasi harisid, mis nüüd aga on unarusse jäetud.

Hariliku katkujuure nimi võib kõlada tundmatuna. Tema lehed näevad välja nagu rabarberil. Vastupidi aga rabarberile sel taimel kevaditi lehti polegi, kuid see-eest torakavad kevadise kulu taustal varakult silma katkujuure suured punakad, kastaniõitele sarnased õisikud. Täiskasvanud katkujuure lehed moodustavad aga võimsaid puhmaid, mille varjus võiks näiteks väike kassipoeg suure vihma ajal vabalt kuivaks jääda. Seda huvitavat taimet võib vaadelda vaid Mudiste-Vändra mnt ääres Põhjaka külas.

Põllukultuurina tuntud galeega kasvas looduslikult vaid ühes kohas nn endise Lahmuse õunaaedade servas Mudiste-Vändra maantee ääres. Ida-kitsehermes ehk söödagaleega on puhmikuid moodustav paaritusulgjate lehtedega ja sammasjuurestikuga kuni 2 m kõrgune taim, millel on sinilillid, harvemini valged õied.

Kokku oli uurimisel 24 eelnimetatud taimet kasvu kohta, mis kinnitab, et võõrliigid on Suure-Jaani ümbruses oma arenguks üsna soodsa keskkonna leidnud.

Et veel rohkem teada saada uutest taimedest meie ümber, kavatsen uurimistööd jätkata. Kui kellelgi on huvitavat informatsiooni eelnevate taimedega seonduvalt, iseäranis selle kohta, kuidas võis katkujuur sattuda Mudiste-Vändra maantee äärde või karuputk Lahmusel ja Taevere, siis palun sellest teada anda e-posti aadressil laura@sjg.edu.ee.

Laura Lillsaar

Metsa- majandamiskava - muudatused seadusandluses

Algus leheküljel 3

Metsamajandamiskava koostamine ning välja andmine on üks osa metsa korraldamisest. Metsa korraldamise osad on veel metsa inventeerimine ning metsa majandamise hindamine. Metsakorraldustööde loa võib loa andja kehtetuks tunnistada kui loa omaja on korduvalt või oluliselt rikkunud metsakorraldustöödele esitatavaid nõudeid. Tunnustatud metsakorraldajate nimekiri ning tegevusloaga metsakorraldusettevõtete nimekiri on nähtav Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse interneti kodulehel aadressil: <http://www.metsad.ee>

Metsamajandamiskava

Metsamajandamiskava koostatakse riigihangete kaudu eelarve võimaluste piires. Riigihangete korraldatakse 1 kord aastas ning metsamajandamiskavad koostatakse korraldamata kinnistutele valikuliselt. Metsamajandamiskava koostamise võib tellida ja selle eest tasuda ka erametsaomanik, sellisel juhul on tulemus kiirem ning vahetum. Metsa majandamiseks koostatakse metsamajandamiskava riigile mittekuulvas metsas kinnistute kaupa, riigile kuulvas metsas metsakondade või muude majandamisüksuste kaupa. Metsamajandamiskava koostatakse vähemalt iga kümne aasta järel. Metsaomanikul on õigus teha omapoolseid täiendavaid ettepanekuid metsamajandamiskava sisu osas, hüvitades selleks tehtava lisatöö kulutused. Kaitsealal paikneva metsamajandamiskava kooskõlastab metsakorraldustööde teostaja kaitseala valitsejaga. Metsamajandamiskava sisaldab vähemalt:

- * metsamaa plaani koos metsa kirjeldusega ja metsaosade seotust ümbritseva situatsiooniga
- * õigusaktist või planeeringust tulenevaid metsa majandamise kitsendusi, kasutamise eesmärke ja neile vastavaid metsakategooriaid, metsa kasutamise viise ja neid soodustavaid metsa majandamise võtteid
- * kaitse- ja tulundusmetsas maksimaalselt lubatavat uuendus- ja harvendusraie mahtu ning raieaegsust

- metsaosade loetelu
  - * püsimetsana majandamiseks sobivate metsaosade loetelu ja neis maksimaalselt lubatavat valikraie mahtu
  - * metsa uuendamise, metsamulla vee- ja toitereziumi reguleerimise, metsakaitse ja metsateede ehitamise ning valgustus- ja sanitaarraie tegemise soovitusi
  - * bioloogilise mitmekesisuse elementide kirjeldust ja nende säilitamise abinõusid
  - * hinnangut metsa senisele majandamisele
- Lisaks on metsamajandamiskava tiitellehel kohustuslik eraldi ära näidata planeeritud uuendus- ning hooldusraiate maht ning välitööde teostaja ning metsaomaniku andmed.

Metsamajandamiskava kehtestamisest

Metsamajandamiskavad kehtestab Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus. Kehtestamisel kontrollitakse metsamajandamiskava ja inventeerimise andmete vastavust õigusaktidele. Valikuliselt kontrollitakse välitöödel kogutud andmeid. Otsus metsamajandamiskava kehtestamise või kehtestamata jätmise kohta tehakse 1 kuu jooksul ning otsus tehakse teatavaks 7 päeva jooksul. Seega võib maksimaalselt kehtestamine aega võtta umbes 5 nädalat. Kehtestatud metsamajandamiskava koostamiseks kasutatud inventeerimisandmed koos kavandatud metsamajandusliku tegevusega ja metsakaardi andmed kantakse metsaregistrisse ning metsamajandamiskava kehtestamise otsuses märgitakse eraldi ära lubatavate raie maksimaalsed mahud raieliikide lõikes.

Metsaomaniku õigused

Metsaomanikul on õigus teha enne Metsaseaduse § 7 2004. aasta 28. jaanuari redaktsiooni jõustumist (s.o enne 07. märtsi 2004. a) esitatud metsateatise kavandatud ja asukohajärgse keskkonnateenistuse poolt mittekeelatud raieid kuni 2004. aasta 31. detsembrini. Uuendatud on ka metsateatise raiumise tingimusi: ilma kinnistu asukohajärgse keskkonnateenistuse loata (metsateatise) võib füüsilisest isikust metsaomanik raiuda tuuleheite, tuule- ja lumemurru puid juhul, kui neid on eraldusel alla 5 protsendi eralduse tagavarast või raiuda metsamaa iga hektari koh-

ta aastas kolm tm puitu, kui raiutava puidu üldkogus ei ületa kinnistu kohta 15 tm aastas. Samuti on metsaomanikul õigus esitada protest metsamajandamiskavas kirjeldatud takseerandmete osas igal hetkel metsamajandamiskava kehtivuse ajal (10 aastat), mil erinevused ilmnevad. Protest tuleb esitada Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskusele.

Tasub teada

Samuti teavitab metsaomanik metsateatisega kinnistu asukohajärgset keskkonnateenistust:

- * metsa uuendamisest, metsakuivendussüsteemide ja -teede ehitamisest ning uuendamisest 15 tööpäeva enne nimetatud töödega alustamist
  - * metsakahjustustest kohe pärast seda, kui omanik sai teada või pidi teada saama metsa kahjustamisest
- Metsaomanik tohib alustada metsateatise lubatud raieid pärast keskkonnateenistuse metsateatise tagasisaamist. Lubatud raieid tohib teha ühe aasta jooksul metsateatise esitajale kätetoimetamisest arvates.

Karistumäärad

- * Metsa, puude või põõsaste ebaseadusliku raiumise, hävitamise või muul viisil kahjustamise eest karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga. Trahviühik on rahatrahvi baassumma, mille suurus on kuuskümmend krooni.
  - * Metsa uuendamise, kasvatamise, kasutamise või metsakaitse nõuete rikkumise eest karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
  - * Metsateatise esitamata jätmise eest karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
  - * Kasvava metsa raieõiguse või metsamaterjali üleandmisel või metsa raieks andmisel seaduslikkuse tõendamise või selle kontrollimise kohustuse rikkumise eest või kasvava metsa raieõiguse või metsamaterjaliga sooritatavate tehingute eeskirjade rikkumise eest karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
- Ke sk ko nn aj är el ev al ve t eo sta vad Kes kko nna ins pektsioon, Maa-amet ja kohalik omavalitsusorgan või -asutus.

Meelis Kasemaa

Kuhjavere suvelõpukillud

Üsna sageli heliseb telefon ja keegi pärib, kas tohib külla tulla. Enamasti ikka lihtsalt õppereisile läbi Kuhjavere. Teistest oluliselt erinev pakumine tuli Läsna külast Lääne-Virumaalt. Nende näitemänguselts "Ahjutagused" tahtis esineda ja külaseltsi ning paikkonnaga tutvuda. Nii saigi teoks teatriõhtu, mängupaigaks Passaia. 14. augusti õhtuks kogunes taluõuele enam kui 30 inimest lähemalt ja kaugemalt ning 8-liikmelise trupi poolt ette kantud "Ahjualune" sai suure aplausi osaliseks. Võõrustaja pererahvas Margus ja Mare Lemming kõnelesid lõpetuseks külalistele oma elust ja tegemistest.

Läsnalastel oli võimalus tutvuda ka Alt-Siimu taluga, mille kauniduse eest tunnustati peremees Tiit Kuusikut peaministri poolt lipumasti viimpliga.

Pimeduse saabudes jõudsid külalised Tire talu, kuhu ka ööbima jäädi. Kaasavõetud piknikukorvist kaeti õhtusöögilaud ja kõrvale kuulati allakirjutatu juttu oma küla ja valla tegemistest.

Pühapäevahommiku jaoks suhteliselt varase äratuse ja kohvijoomise järel mindi mööda laudteed Parika Väikejärve äärde päikesepaistet nautima.

Järgnevalt uudistati Kurnuvere küla Uuetoa talu, kus peremees Elmar Kivipõld rääkis tatrast, selle kasvatamisest ja valmistatavatest toodetest.

Peale Olustvere lossi kauniduse vaatamist sõideti maakonnalinna Viljandiga tutvuma.

Paari päeva pärast oli järjekordne suursündmus Kuhjavere küla ajaloo. 16. augusti ennelõunal tuli mittetulundussektori eestvedajatega kohtuma Eesti Vabariigi Riigikogu esinaine Ene Ergma. Kohaletunud 18 inimese poolt esitati talle hulgaliselt küsimusi. Kõige tulitavam mure on Kohaliku Omaalgatuse Programm, mis ei ole sel aastal veel käivitunud. See 1996. aastal rakendunud programm on olnud väikestele mittetulundusühendustele parim võimalus oma tegevuseks toetust saada. Proua Ergma arvas, et see saab ka sel aastal veel teoks. Üksmeelne oldi selleski, et ilma koostöötajate, eriti kohalike omavalitsustega, toime ei tulda. Struktuurifondidest rahasaamine nõuab omaosalust, mida ei suuda väikesed valladki pakkuada, rääkimata seltsidest. Kohumiseks kavatsetud tunnike möödus kiiresti. Spiikrit ootasid ees uued kokkusaamised. Lahkudes jõudis külaline kiita Perdi perenaise Aire Kāo valmistatud kodukooki. Vastuvõtu paik oli seekord Tire talu, kus kohvilaua kattis peretütar Lagle.

Veel paar päeva edasi ja Tire talu võõrustas Eestkostet koolitusel osalejaid Eestimaa eri paigust. Eestkostet on uus mõiste, mille olemust ühe sõnaga ära ei seletagi. Selle mõte on edendada osalisdemokraatiat, mis omakorda seob inimesi ühte gruppi. Üksikud sotsiaalsed probleemid tulevad ja lähevad, kuid grupi edendamise protsess peaks pidevalt aset leidma. Paljud inimesed tunnevad vajadust või soovi piirkonna ja ühiskonna arendamisel kaasa

rääkida. Kui nad hakkavad mõtestama oma soove reaalsuses, saavad neist eestkostjad. Nad vajavad oskusi, et esilekerkinud probleeme lahendada. Selleks ongi koolitust vaja. Seda mitmeetapilist kolmanda sektori eestvedajate enesetäendamist toetas Balti-Ameerika Partnerlusprogramm (BAPP) ja viis läbi Eesti Õiguskeskus Tartus. Toimumise paigaks oli sel korral Tire talu. Koolitusel osaleda said need, kes olid ise üht BAPPi soovitud projekti ellu viinud nagu meie tegime seda Põhja-Viljandimaal. Peale huvitava ja tõise koolituspäeva pakkus osalejatele saunamõnuseid Alt-Siimu pere.

Augustile ja tegelikult ka kogu sisutihedale suvele tõmbas joone alla väljasõit Ida- ja Lääne-Virumaale. Meie koostööpartnerid teistest seltsidest nautisid Peipsi järve kaunist ümbrust, kus võõrustajaks oli mitmekülgne loodussemees Mikk Sarv. Tema koduküla rahvas kogunes augusti viimase laupäeva õhtul suve lõpetama ning nad ootasid meidki seltsi. Pühapäeval oldi külalisteks meie sõpruskülas Kalusi, mis on saanud oma kauniduse eest Presidendi tunnustuse ja visiidi osaliseks. Ka nemad on oma külas sildistanud majapidamised ja rajanud külaplatssi ning ehitanud busisiootekojad. Meil on palju sarnaseid tegevusi ja unistusi.

Soovin siinkohal kõigile eeskostjatele mittetulundussektoris edu, koostöövalmidust ja selgeid sihte.

Kaunist suvelõppu kõigile lugejaile!

Romeo Mukk
Kuhjavere Küla Selts

Suure-Jaani pensionäride suvereis

Kunstnik Ülo Õuna „Isa ja poeg“ ning Suure-Jaani reisiseltskond Tartus Kūūni tänaval

Igal suvel on Suure-Jaani eakam rahvas endale ühe väljasõidu korraldanud. Kui eelmisel aastal olid reisisihiks Lahemaa ja Tallinn, siis sel korral seati kurss Lõuna-Eesti poole. Esimeseks peatuskohaks Tartu. Olin vargi mõelnud, et vaevalt siin midagi uut näha saan, vast ainult kuulda - oli ju reisijuhiks selgi korral oma tööd põhjalikult tegev Vello Aleksejev. Aga oh üllatust: igapäevamelus olid märkamata jäänud nii Kalevipoja kuju Emajõe ääres, Kaarsilla juurde paigaldatud Kivisilla makett, kui hiljuti avatud skulptor Ülo Õuna teos „Isa ja poeg“ Kūūni tänaval. Vabadussõja monumendi Kalevipoja taastas Amandus Adamsoni 1933. aastal modelleeritud tööst säilinud fotode järgi skulptor Ekke Väli. Paraku tuleb nentida, et meievanuste ettekujutusega Kalevipojast, mille allikaks on põhiliselt Kristjan Raua sõejoonised, see lakkidega, atleetliku kehahitusega 2,6 tonni kaaluv pronksist noormees kokku ei lähe - pigem meenutab ta Apollot. Ülo Õuna 1977. aastal valminud töö on oma alatuses kesk tänavamelu, vastutulevate inimeste massis, pisut intrigeeriv ja üllatav - aga just selles tema võlu peitubki.

Järgmiseks peatuskohaks on Põlva Talurahvamuseum. Kõige muu huvitava kõrval võib üheks omanõolisemaks eksponaadiks lugeda loodusesse kujundatud Põlvamaa kaarti, kuhu on kantud metsad, jõed ja teed ning kus suuremaid asustatud kohti tähistavad sealsete olulisemate hoonete maketid - valmistajateks paikkonna kooli õpilased. Vaadata on aga muudki: kool, talutare, kunagine vaestemaja, tuulik, vanad sõiduriistad, endisaegsed masinad villa- ja linatööstusest, põllutöomasinad

ning palju muudki.

Edasi Piusa liivakoobas-tesse. Lähedases karjääris üllatab, kui erinevat värvi võib olla liiv - ja seda lausa paari-meetrise ribal. Siin tegutseb ka savikoda, kus huvilistel võimalik väike proovitöögi teha või lihtsalt omanõulist keraamikakausa osta. Meie ostud piirduvad enamasti siiski vaid jäätise ja muu suupoolisega - sünnset keraamikat peetakse liiga kalliks.

Seejärel peatume Obinitas uhkete puunikerdustega postidega värvava ees. Kõrvalhoone seinal märkan seto kunstniku Evar Riitsaare maali. Meie suundume aga vastasasuvasse Seto muuseumitarõsse. Vaatame, kuidas siinkandis elatakse, millised olid kombed ja millised käsitööd tehti-tehakse. Fileepitsid ja värvilised hegeldatud pitsid on tõesti uhked. Ja kas te olete ikka aru saanud, et seto naiste rahvariide uhked käisemustrid ei ole mitte tiktitud, vaid telgedel kootud? Ja kas teate, et seto kooride memmedel nähtud suured kuhiksõled olid varasematel aegadel vaid viljakas eas naise ehteks - hiljem kinniti need perekonnas edasi. Ning ega n.õ täisehtes naisi vanasti kuigi tihti ei nähtud - nii mindi vaid pulma. Pühapäeval kirikusse piisas ühest keest. Muuseumitöötajalt kuulen, et uhke värvavaga majapidamises elabki Ervar Riitsaar - setode ülemaailmselt (nädal peale meie reisi valiti ta sellele kohale teisekski aastaks), kunstnik, laulu-, pilli- ja tantsumees.

Enne kaunis Oõbikuorgu sõitmist põikame korraks sisse ka Võru linna - kes sirutab selga, kes käib poes. Ning ongi meie reis läbi. Jälle kord oleme aga tõdenud, et uut ja huvitavat võib kohata isegi lähedastes ja tuntud paikades.

Leili Kuusk

Sellesuvine kolme omavalitsuse volikogude ja valitsuste liikmete ning ametnike reis viis reisi-huvilised Lectu: Palangasse - Baltikumi suurimasse kuurorti - ja Neringa poolsaarele: mere-muuseumi, delfinaariumi ja Niida liivaluudele.

Nõidade mäel Juodkrante puuskulptuuride pargis järjekordset legendi kuulamas.

FOTOD: Leili Kuusk

Pasunaga Poolas

Algus juuli „Leoles“

Ja algaski see viimane päev. Ilm ilus ja kõigil rõõmus meel. Natukene tüdinud ja tahaks jubanagu koju ka. Eks inimesel ole ju mingisugune lõplik mälumaht ja need muljed tahavad settida ja uutele ruumi teha. Ootas ju mitmeid lapsi ees veel mitu eksamit ja oleks tahtnud vist ka raamatusse veel vaadata. Sellel päeval ei olnud enam ees muud, kui mini laulupidu Bialastoki lauluväljakul. See peoplats asub künka serval, kus rahvas istub nagu amfiteatris ja lava on tasasel maal. Kolmesaja tuhande elanikuga linna kohta tundus see olevat natuke väike, isegi väiksem, kui Viljandi laulupeo plats, aga ju seal laulupidusid ei korraldata. Ühe korraliku rockkontserdi jaoks väike. Meie pasundamise jaoks aga üsna paras ja rohkem ka veel. Orkestrid mängisid, tüdrukud viibusid jalga, tantsisid kankaani ja tegid muud akrobaatikat. Iga kord, kui teadustati orkester ja dirigent, teadustati ka koreograaf. Ega saagi ju nõuda ühelt dirigendilt tantsuseadeid ja nende selgeks õpetamist. Meil olid enamalt trummitüdrukud ja vist sealgi oli see nii, aga nüüd on samm edasi mindud. Eks tule selle peale mõtlema hakata. Mitmedki tüdrukud avaldasid arvamust, et tahaks hoopis tantsima hakata. Kahju, et meil ei olnud videooperaatorit kaasas, aga kui järgmine kord kuhugi läheme, siis peab selle peale tõsiselt mõtlema. See film oleks olnud meie Suure-Jaani tüdrukutele stiimuliks. Aga loodame, et soovijaid on ja tatoo juba tuleb, küll need tantsutüdrukud ka

saab. Koreograafiga on võimalik natuke kitsam.

Aga nüüd tuli meie esinemise järjekord. Rahvas hakkas sellest pasunamuusikast juba natuke tüdima ja meil oli väike hirm, et ei suuda rahvast köita. Repertuaar aga oli dirigent Vendlal hästi läbi töötatud ja kontsert läks tõusvas joones. Rahvas ärkas üles, laulis ja plaksutas kaasa ja lõpuks, kui mängisime I Will Survive, siis ei lõppenud aplaus kuidagi ära ja hakati isegi skandeerima - taheti veel kordamist. Kelkimise mõttes pean ütleva, et olime ainuke orkester, keda tagasi plaksutati. Korraldajad tulid aga lavale, sest nänn tahtis ka jagamist ja rahustasid rahva maha. Nagu ma juba varem mainisin, oli meie orkester igal pool viimane esineja ja see oli ka mitmes mõttes hea, sest viimati kuuldu jääb ikka kõige paremini meelde.

Käesuruja oli Podlaski vojevoodkonna kultuuriosakonna juhataja või kultuuri-

nõunik või kuidas seda sealmaal nimetatakse. Ühesõnaga, see pani on nüüd juba eurosaadik, kuna kandideeris sotsdemide nimekirjas teise numbrina ja Poolast valiti Euroopa Parlamenti 63 saadikut. Kindel ots. Meelespidamiseks anti üks ilus seinaplaat, kaks tekki (ei tea, kas olid nii suured, et terve punt korraga alla ära mahub) ja iga orkestrant sai võtmeripatsi. Kiitis meid see proua (pani) ülivõrdes ja ütles, et te lausa hävitasite teised oma ilusa mänguga. Kutus kohe tagasi ka. Paari kuu pärast on Poolas mingi Euroopa orkestrite festival ja ta arvas, et oleme igati väärilised seal esinema ja konkureerima. Selline asi tõstab enesetunnet ja lisab kõvasti eneseusku ka ja seda on kõigile hirmsasti vaja. Oli ju nüüd näha, et sellest kõvast harjutamisest kasvas välja midagi ilusat, mida pole häbi teistelegi näidata-kuulata anda. Nii see läbi saigi.

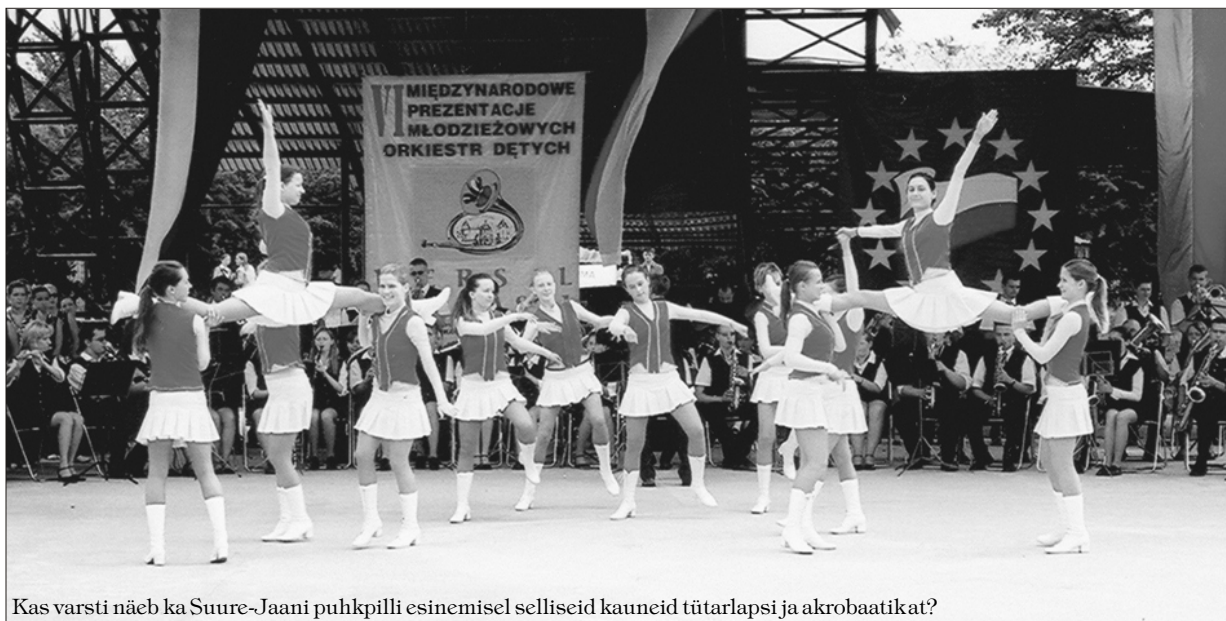
Veel viimane lõunasöök

Poolamaal, siis toad korda, kodinad kokku ja hakkas üks igavene pikk reis kodu poole. Viimane poeskäik supermarketis, et osta tee peale kaasa jooki ja puuvilju, viimased zlotid tuli veel sirgeks lüüa, ja aidaa Poolamaa. Leedus tegime õhtueine sammas söögikohas, kus tulleski, sest poolakad olid meile viksisiti leivakoti teele kaasa pannud. Ega sellest öisest sõidust olegi midagi kirjutada. Igas piiripunktis panime kõik passid valmis, aga suuremalt jaolt ei tahtnud neid keegi näha. Pikad rekade järjekorrad on piiridelt kadunud mis kadunud ja reisimine on nagu ühes suures liidus ikka. Sõida kuhu ja kunas tahad. Esimesed lapsed said koju kella nelja paiku hommikul Pärnus, siis riburada Sindis, Väandras ja lõpuks kell pool kuus oli „kodu, kas võtad mind vastu“.

Natuke väsitav ja kiire oli, rohkem oleks tahtnud linnas ekskursioone koos giidiga,

aga ega siis kõike head ei saa ka tahta. Üldiselt oli väga tore. Lapsed olid väga tublid, ma ütleksin, et kohe super. Mitte ühtegi virisejat ega vassis nägugi ei olnud näha. Grupijuhid ajasid kõik asjad kenasti korda, info liikus ja selle eest suur tänu Priit Toobalile. Tänu ka hr Rein Valdmaale, kelle algatusel ja tagantõukamisel see reis teoks sai. Palju tänu kõigile, kes asjaga seotud olid ja keda me nimepidi ei oskagi nimetada. AITÄH ka sulle Rein Vendla, kes sa meiega nii palju vaeva nägid, et me nii kaugele oleme oma pillimänguga jõudnud, et pole häbi välismaalgi mängida. Teame ju kõik, et ega sul meiega kerge ei ole olnud. Distsipliin lonkab ja muusikalist haridust kamba peale on ka ainult mõnel üksikul. Äkki andis see reis kellelegi tõuke minna muusikat õppima. Kui nii, siis on see küll täie ette läinud.

Poolas käis Uno Jürisson (pasun oli ka kaasas)

Kas varsti näeb ka Suure-Jaani puhkpilli esinemisel selliseid kauneid tütarlapsi ja akrobaatikat?

FOTO: Priit Toobal

Linnade Ringreis - kõik Eesti linnad

Tiit Kõstner, Küllike Kõstner, Rein Mägi, Arvo Türner, Laine Eltermaa ja Priit Türner ning Maardu Linnavalitsus.

Kuus Suure-Jaani inimest võttis sel suvel ette toreda asjana - nad sõitsid mootorratas-

tega läbi kõik Eesti linnad. Allpool mõned nende muljed sellelt reisilt.

Artiklit oleks ehk parim alustada kohe kahe küsimusega, mida esitasime pea igale kodanikule, kellega reisi jooksul juttu ajasime:

1. Mitu linna on Eestis?
2. Millises linnas pole kooli? (Vastused on artikli lõpus.)

Reis sai teoks kolmes järgus ja sõiduriistadeks olid mootorrattad. Esimese ringina käisime saartel ja Põhja-Eestis. Teine etapina käisime Ida-Virumaal ja kolmanda etapina võtsime ette Lõuna-Eesti. Vahelduva eduga võttis ringreisist osa kolm kuni kuus kamraadi. Kõikidesse linnadesse jõudsid Eesti Vabariigi kodanikud Priit ja Rein. Üks linn jäi vahele Arvol, kes pidi oma uue ratta tehnohooldusse viima.

Mõned lõigud reisist: Reisil nähtuga sai selgeks, et Eestis valitsevad erinevates piirkondades väga suured

kontrastid. Piiriäärsetes paikades on elu tunduvalt rohkem maha jäänud kui mujal Eestis.

Kohtla-Järvel lehvib Eesti lipu kõrval uhkelt Venemaa lipp. Pole rahvale teada, kas olid kohal kõrged inimesed Venemaalt.

Ilusaimaks linnavalitsuseks peame Elvat, kus linnapea võttis vaevaks meiega üle poole tunni juttu vesta ning linna kohta huvitavaid fakte rääkida. Teine, kellel oli aega kaue juttu rääkida, oli Loksa linnapea. Linnapeaks oli Loksal muide naine, kes oli asjalikum kui keskmine linnapea, keda kohtasime.

Õobimised sai sätitud nii, et telki kaasa polnud vaja tiri. Eestimaa on ju nii tilluke, et kellelgi on ikka sugulane või tuttav vajalikus kohas elamas.

Kolmanda etapi esimene

päev algas teistest erinevalt, esiteks tuli üks mootorratas reisilt maha kanda (paha bensiin). Päeva jätkudes saime veel kaks korda kontrollida oma kainust. Enne Viljandit ja enne Võrut.

Reisi lahutamatuks osaks sai kala söömine. Kokku sõime vähemalt 10 kg erinevaid kalu.

Igast linnast, mida külastasime, küsisime linnapitsati ja linnasümboolikaga meeneid. Kokku kogunes 4 kg erinevaid esemeid: pastakaid, raamatuid, voldikuid, postkaarte, klepse, märke jm.

Kõik reisist osavõtjad jäid reisiga rahule. Ja nagu vana Turnerite vanasõnagi ütleb: „Kes reisile ei lähe, see varukummi ei pumpa.“

Vastused:

1. 47

2. Püssi linn

Priit Türner

OMA- LOOMING

Suure-Jaani Gümnaasiumi 7. a klassi õpilased kirjutasid eelmisel kooliaastal oma reidest.

Kuidas ma Türgis käisin

Reisimine on üks väga põnev ja kasulik vaba aja veetmise viis. Reisisid saab kohutada paljude huvitavate inimestega, tutvuda kaugete maade kultuuriga ja näha vaatamisväärsusi.

Eelmisel suvel käisin ma taas kord Türgis. Sel korral olid peale mu ema kaasas veel meie naabrid. Kohalesõit pidi toimuma nagu ikka lennukiga. Tallinnas ja üle Eesti valitses sel päeval väga tuuline ja külm ilm. Just enne väljumist teatati aga meile, et lennukil on mingisugused jupid katki läinud ning et väljasõit hilineb kuus tundi. Sel päeval hilinesid ka kõik teised lennud. Need oodatud kuus tundi võisid väga vabalt olla ühed mu elu igavaimad. Ainuke lõ-

bustus oli startivate ja maanduvate lennukite vaatamine. Lõpuks saime aga õnnelikult vas tre mon dit ud lennumasinale ja järgmise 4-tunnise ootamise järel olime mitme tuhande kilomeetri kaugusel kodust - Türgis. Kliima oli lähistroopilisele võõrtele omaselt niiske ja äärmiselt palav.

Türgi inimesed on kõik tõeliselt abivalmid ja sõbralikud. Ainuke asi, mis algul häirivana võib tunduda, on pealetükkivad tänavakaupmehed, kes sulle kõikvõimalikke asju müüa tahavad. Lennujaamast sõitsime bussidega otse hotellidesse, kuna pika hilinemise pärast oli kätte jõudnud juba õhtu.

Teist päeva ootasid ma huviga, sest siis pidi toimuma esimene väljasõit - dziibisafari. Dziipidega pääseb paremini ligi kohtadele, kuhu bussid ei pääse või lihtsalt ei mahu. Vaatamisväärsuste vahet sõites valiti alati kõige kurnalikum ja künklikum tee. See oli muidugi väga põnev. Meie lõbustamiseks oli korraldatud mitmeid veesõudasid, millest kõik, kas tahtsid või ei, osa pidid võtma. Dziibiga sai ka autopesulast läbi sõi-

detud ja kuna autol katus puudus, said kõik jääkülma duši osaliseks.

Järgmiste päevade jooksul käisime veel mitmetel üritustel ja ekskursioonidel, aga safari oli minu jaoks meeldejäävaim. Väga huvitavad olid ka türgi õhtud, kus erinevaid rahvatantse esitleti ning sööki, jooki pakuti. Kuigi see oli minu jaoks juba teine kord Türgis käia, leidsin seal veel palju uut ja huvitavat, mida vaadata ja teha. Sel suvel sinna kanti aga enam praeguse olukorra pärast minna ei tahaks. Iraagi sõda on just lõppenud ja lähedal asuvas maades tegutsevad erinevad terroriorganisatsioonid.

Tulevikus kavatsen aga kasutada kõiki võimalusi, et näha erinevaid maid ja rahvaid ning tutvuda nende kultuuriga.

Kaupo Kuresson

Vabadussõja ausamba püstitamine Suure-Jaanis

Algus „Leole“ juulinumbris

Lembitu ausamba lõhkumine

Pärast 21. juunit 1940, mil Nõukogude Liit vägivaldselt ja pettusega liitis endaga Eesti Vabariigi territooriumi ja eesti rahva, hävitati 1941. aasta hiliskevadel ka see sammas.

Esimene Vabadussõja monumentide purustamise laine käis üle Viljandimaa juba 1940. aasta sügisel. Eriti kapitaalselt hävitati vabaduse sümboleid pärast 1941. aasta 14. juunit.

19. juunil 1941 kella nelja paiku öösel sõitsid autodega Viljandist kohale parteitegelased, miilitsamehed ja kohapealsed kommunistid eesotsas Suure-Jaani täitevkomitee esimehe August Pakassaarega. Kuju kisti maha. Kukkudes murdus mõõka hoidev käsi. Sarkofaagi alumise poole sisse puuriti augud ja see lasti õhku. Terveks jäi õnneks selle ülemine pool. Kuju viidi Viljandisse, kust ta pärast punavägede taganemist uuesti Suure-Jaani toodi ja Taevere vallamaja ette muruplatsile asetati.

1942. aasta 18. juulil paigutati kuju monumenti alusele, mis oli mingil määral korrastatud. Järgmise aasta juunis tõsteti endisele kohale tagasi sarkofaagi ülemine kirjadedega pool ja kuju asetati sellele. Halb lugu oli murdunud käega. Vennad Kuressonid keevitasid küll käe uuesti külge, kuid endisesse poosi ei õnnestunud seda saada. Algselt üles suunatud mõõka sihtis nüüd alla. (Pihlak 1989)

Selle kohta kirjutab Elmar Ojaste: “Mälestussammas lõhuti kohalike kommunistide jõugu poolt, kelle juhiks oli linna täitevkomitee esimees August Pakassaar, 1941. aasta kevadsuvel. Kas see toimus juba maikuu lõpus või juunis, seda ei mäleta. Lembitu kuju sai lõhkumisel vigastada. Murdus parem - mõõkahoidev käsi. Kuju viidi lõhkujate poolt ära ja paigutati linna täitevkomitee kuuri.

Saksa väed vallutasid Suure-Jaani linna 9. juulil 1941. aastal ja järgmisel päeval asetati mälestussamba koristamata rusudele Eesti lipp. Fotografeerisin selle sündmuse ... Lembitu kuju leiti täitevkomitee kuurist ja asetati koristatud ja korrastatud mälestussamba kohale”. (Taska 1986: 19)

1944. suvel toimus

Lembitu mälestussamba juures jälle langenute austamine ja mälestamine.

Mälestussammas purustati taas 30. novembri hilisõhtul 1950. Purustajate hulgas oli ka neid, kes olid esmakordselt hävitamisel osalenud. Nüüd tehti sammas juba täiesti maatasa. (Pihlak 1989)

Meenutab Tõnis Johanson: “Olen osalenud üritustes, mis korraldati kolmekümnendatel aastatel Lembitu ausamba juures. Monument

Soomes käisin

Oma lühikese elu jooksul olen ma Soomes käinud kaks korda. Esimene kord oli siis, kui ma käisin veel kolmandas klassis. Sellest reisist ei mäleta ma peaaegu midagi. Teine kord oli viimaste jõulude ajal. Alguses ei öeldud meile midagi, see pidi olema üllatus. Kui me lõpuks teada saime, et läheme Soome suusatama, olime väga rõõmsad. Kuna Eesti mäed olid meile juba liiga lihtsad, siis ootasime reisi pikisilmi.

Kui see päev, millal me pidime välja sõitma, kätte jõudis, olime väga ärevil. Läkisime õhtuse laeva peale. Laevasõit oli üpris hirmus, sest jääkamakad tegid jubedat häält. Õnneks läks sõit üle lahe hästi. Samuti õõbisime laevas.

Kui me Soome pinnale astusime, oli käes juba hommik. Imeks panime seda, et keset detsembri lõppu, kui Eestis paistis päike, oli seal pimedam. Ees ootas pikk-pikk sõit Syötte poole. Autosõit oli tüütu, 750 km Põhja-Soomes. Selle-eest oli seal talvel imeilus loodus. Teadsin juba varem, et Soome

rahvuskiviks on graniit, aga ma ei teadnud seda, et teda nii suurtes kogustes on. Kui sõita mööda kiirteid, mis raiutud läbi mägede, võis näha suuri graniitseinu. Mida põhja poole me jõudsime, seda paksemaks ja lumisemaks läksid metsad ning külm tahtis autoaknad ära jäätada. Ühel autol oli termomeeter peal ja seegi viskas 32° C juures pildi eest. Järelikult oli veel külmem...

Olime mitu päeva mägedes ja need olid tõesti võimsad. Samuti märkasime seda, et valge oli päevas ainult paar tundi. Seda sellepärast, et me olime põhjapolaarjoone lähedal. Puud olid külmast paksu härmakihi all nagu piltpostkaardil näidatud. Müstika! Soome looduse kirjeldamiseks pole lihtsalt sõnu. Mulle jäi kõige rohkem meelde loodus. Nägime ka porosid ehk põhjapõtru.

Kuna olen käinud nii külm maal, näinud selle maa loodust ja maastikku, siis sooviksin käia ära ka soojal, troopilisel maal kusagil Aafrikas.

Jaanika Udam

püsis veel mitmel sõjajärgsel aastalgi, kuni ... Suur oli meie jahmatus, kui ühel hommikul kuulsime, et öösel on ausammas lõhutud. Teda oli tabanud sama vandalismilaine nagu paljusid teisi Eesti-maa väärtuslikke kultuurimälestisi, näiteks Kalevi-poega Tartus. Kujule riputati kaela tross või köis, ning ta tõmmati oma aluselt maha. Kukkudes murdus parem, mõõkahoidev käsi” (Johanson 1987)

Lembitu pronksist kuju

viidi Viljandi Koduloomuuseumi, kus ta asub tänapäevani (Nii oli see uurimistöo valmimise ajal. Viljandi Koduloomuuseumis asus kuju kuni 2004. aasta 24. veebruarini, mil ta toodi tagasi Suure-Jaani ja paigutati esialgu Suure-Jaani Linnaramatukogu lasteosakonda, lootusega leida talle vääriline paik valmivas gümnaasiumi juurdeehituses - Toimetaja)

Liina Mikkor
Järgneb

Monument 10. juulil 1941

FOTO: E. Ojaste

Olustvere Vallavolikogu
palub valla elanikel
esitada **muudatuste ettepanekud**
valla arengukavasse
vallasekretärile
hiljemalt **15. septembriks 2004. a.**

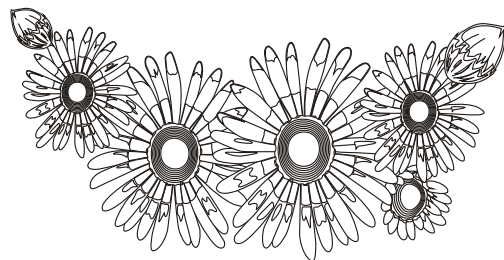
Kehtiva arengukavaga
saab tutvuda
valla kodulehel või vallasekretäri
juures.

**Edukat
alanud
kooliaastat!**

Paala Rahvamaja
traditsiooniline huvireis
Palamuse laadale toimub
25. septembril.
Väljasõit kell 8.00

**ÕNNITLEME
SÜNNIPÄEVALAPSI!**

KOGUDUSE ELU SEPTEMBRIS

Igal pühapäeval kell 11
ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS

Kolmapäeval, 22. septembril kell 19
koguduse kantsleis **jutu- ja filmiõhtu**
täiskasvanuile: „Elu tähtsad küsimused“

Kolmapäeval, 29. septembril kell 16
kirikus **INGLITUND**
Kes või mis on ingel?

Vastuseid saab leida meisterdades,
joonistades, mängides, lauldes, juttu ajades.
Kell 17.30 inglinäituse avamine.

Oodatud on kõik 5-13-aastased huvilised
ja ka lapsevanemad!

INGLINÄITUS on külastajaile avatud
oktoobris igal pühapäeval kell 12.30-14.00

Kirikusse **inglinäitusele** ootame ka teie
kodudes olevaid ingleid: pilte, kujusid,
käsitöid jne. Pärast näitust saab igaüks oma
ingli tagasi. Ingleid võib tuua koguduse
kantsleisse või pühapäeval kirikusse.

Kolmapäeval, 29. septembril kell 18
MIHKLIPÄEVA ÖHTUPALVUS

Oktoobris algab sügisene LEERIKURSUS
(leerpüha 4. Advendil)

Ootame kõiki 15-20 aastaseid, kes soovivad
saada koguduse liikmeks ja oma teadmisi
religioonide kohta täiendada.

Registreerimine ja info koguduse kantsleis ja
telefonidel 437 1128, 520 0353 või e-postiga
kristi.saask@eelk.ee

Eeltoodud allikatest saab ka infot muude
talitusesoovide kohta. Olge julged küsima!

LASTE KIRIK

pühapäeval, 3 oktoobril kell 14
PÜHAPÄEVAKOOL alates 17. oktoobrist
kell 14 eelkooliealised, kell 15 koolilapsed.

MUKU-KLUBI

jätkab alates 1. oktoobrist reedeti kell 15
Teisipäeval, 5. oktoobril kell 15 alustab
koguduse kantsleis juhendaja Sirje Hanseni
käte all tegevust **LOOVUSE TUBA**.

Algab taas kirikukoori hooaeg.

Oodatud on uued lauljad!

Info telefonil 5193 6420

(organist Merike Saaremets)

FOTOGRAAF Jaanus Siim
teeb Suure-Jaanis, Köleri tn 3
ateljefotosid
dokumendipildist perepildini.
Eelnev kokkulepe
telefonidel 437 2001 või 517 8704

Äri „ASTRA“

(ehitusmaterjalide pood)

Suure-Jaani Lembitu pst 48

ostab vaha

I s 70 krooni/kg

ja vahetab **kunstkärje vastu**

Informatsioon telefonil 437 2144

**Õnnitleme
lapse sünni puhul!**

Külli ja Taivo Tirmastel

sündis 26. juulil

tütar **JOANNA**

Kristi Toomel ja Indrek Rohtlal

sündis 05. augustil

tütar **TRIINU** Rohtla

Merle ja Raivo Konks'il

sündis 19. augustil

tütar **MARTHA**

Korporatsioon Vironia

avaldab südamlikku

kaastunnet

Kaupo Voormansikule

ja tema lähedastele,

ISA kaotuse puhul.

Mälestame

PEEDU VOORMANSIK

08.03.1953 - 22.08.2004

EINA LUUP 28.07.1930 - 24.08.2004

ILMAR KIRIKMÄE

21.07.1946 - 27.08.2004

SUURE-JAANI LINN

JÜRI KIMMEL 26.09.1915 89

ANNA LEESMÄE 20.09.1918 86

LEIDA GRİŠAN 20.09.1921 83

LEIDA VENDLA 12.09.1923 81

MILVI KOLTS 09.09.1924 80

VAIKE KLETTENBERG

11.09.1924 80

ILMAR NÖMMELOO 26.09.1924 80

LEA HOMMUK 07.09.1929 75

OLEV EENSOO 12.09.1939 65

HELGI MÄNNIK 17.09.1939 65

UNO JÜRİSSON 07.09.1949 55

AILI RANDMAA 20.09.1954 50

SUURE-JAANI VALD

LIDIA KUUSK 10.09.1910 94

LINDA VALDMAA 26.09.1916 88

ANETE ORAV 29.09.1916 88

ARMANDA MOTRITŠ 30.09.1916 88

VILMA JÜRİADO 11.09.1921 83

VLADIMIR SERMAN 14.09.1922 82

HERMAN TOMINGAS 17.09.1923 81

ELMAR TEDER 21.09.1923 81

LINDA LEITEN 03.09.1929 75

ELVI MÄGI 04.09.1929 75

LAINA TOOBAL 09.09.1929 75

VALVE VIIBUS 27.09.1939 65

ÕIE KUIK 29.09.1939 65

VELLO TRIISA 09.09.1944 60

ANU OJAMÄE 20.09.1944 60

LEA KULAGINA 09.09.1949 55

AIRE LEIDUR 09.09.1949 55

SILVIA TÄHNAS 11.09.1949 55

ELO SAAREPUU 22.09.1954 50

OLUSTVERE VALD

LIDIA KIVISILD 18.09.1912 92

ANETA LUIK 12.09.1921 83

OLGA HAJANEN 24.09.1922 82

MARTA MÖLDER 25.09.1923 81

MARIA HERRANEN 06.09.1924 80

LEILI KASE 11.09.1924 80

AUGUST Puhu 22.09.1924 80

LILIA JÜRGEN 30.09.1924 80

IDA KÜNNAP 02.09.1929 75

ELLI MITT 18.09.1929 75

VIIVI LABI 12.09.1934 70

HILJA MÄGER 21.09.1934 70

ARVI KOTSAR 01.09.1939 65

HELGI MIDRI 11.09.1949 55

SAIMA KINK 26.09.1949 55

Reklaamkuulutuse
(kuni 250 tähemärki) hind:
ettevõtjal 150.- krooni,
eraisikul 15.- krooni.
Avaldame vaid reklaami, mille
eest on eelneva kuu viimaseks
tööpäevaks tasutud.
Toimetusel on õigus artiklite
teksti redigeerida lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 522 1859
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel 437 1145 (tööl)
leili@suure-jaani.ee
Toimetaja-abi fotograaf
Jaanus Siim
tel 437 2001, 517 8704
jaanus@suure-jaani.ee

Kontaktisikud:
Suure-Jaani Linnavalitsus
Aili Adamson tel 437 1145
faks 437 1271
suure-jaani@suure-jaani.ee
Suure-Jaani Vallavalitsus
Märt Perve tel 435 5431
faks 435 5439
mart@vald.s-jaani.ee

Olustvere Vallavalitsus
Silvi Raudmets tel 437 4266
faks 437 4389
Olustverevv@alex.vil.ee
Suure-Jaani Gümnaasium
Anneli Kundla
tel 504 1845
faks 437 2050
huvijuht@sjg.edu.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press tel 775 2491
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
vali@estpak.ee

LEOLE Kolme omavalitsuse infoleht
ilmub 1 kord kuus

e-post: leole@vald.s-jaani.ee

http://www.suure-jaani.ee/leole